

ÜŞÜRSÜN
KALK

ÇOCUĞUM
YERİNE YAT

Dr. Ali KILIÇGÜN

e-posta: kilicgun@gmail.com

*Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Tıp Fakültesi Göğüs Cerrahisi
Anabilim Dalı*

Dr. Güzin CİNEL

e-posta: guzincinel@yahoo.com

*Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi
İhsan Doğramacı Çocuk Hastanesi
Çocuk Göğüs Hastalıkları Ünitesi*

Çocukluk temalı bu sayımızda sokak çocuklarına ve savaş mağduru mülteci çocuklara da bir parantez açmadan edemedik. Bu çocukların yaşam koşulları, koşulların iyileştirilmesi için yapılması gerekenler sosyolojik olarak sıklıkla yazılıyor, gündeme geliyor. Bu gerçeklerin yanında bir de acımasız bir ötekileştirilmeye maruz kalıyorlar. Bu çocuklar aklıma geldiğinde, gözümün önünde hep üç tane fotoğraf canlanır: İlki yoğun trafikte mendil, su, simit satan, camları silmeye çalışan ya da dilenen; ikincisi bir köprü altında yakılmış ateş çevresinde ellerinde tuttıkları balıyı/tineri ciğerlerine çeken; üçüncüsü de bir bankta, üzerinde gazete kağıdıyla uyumak zorunda kalan çocuklar.

Çocuklar arasında sınıf farkı yoktur ya da olmamalıdır; onlar nerde olursa olsunlar eşit şartlarda, "çocuk" gibi yaşamalıdır. Hayatın karmaşık ve hırpalayan dışlıleri arasında var olma mücadelesi vermek, en doğal haklarını elde etmek için savaşmak zorunda kalmamalıdır.

Çocuklar dilleri aynı olmasa da mutlaka ve kolaylıkla birbirleriyle iletişim kurar, oyunlar oynar, düzenlenen etkinliklere birlikte katılabilirler. Fakat aileler çocuklarını mülteci çocuklardan tabir yerindeyse "hastalıklıymış" gibi uzak tutmaya çalıştığında, bu onlarda ister istemez büyük bir kaygı yaratır. Parkta, havuzda, spor salonunda "Aman çocuğum dokunma, konuşma birlikte olma." diye öğüt verildiğine sizler de rast gelmiş, kim bilir belki siz de böyle bir öğütte bulunma hatasına düşmüş olabilirsiniz.

Bir sokak çocuğu tarafından şiddete, tacize maruz kalındığında, bu olay haber olup, nefret uyandırabilir ve bu durum genellenerek halk arasında abartılı tepkilere de yol açabilir. Televizyonda rastlamıştım, bir "popçu" böyle bir duruma maruz kalmış; bu durumu da bir televizyon programının sunucusuyla konuğu aralarında tartışıyorlar. Konuk, uzman edasıyla sokak çocuklarının şehir dışında bir yerlerde toplanması gerektiğini söylüyor. Kastettiği hemen hemen toplama kampı benze-

ri, çocuklar için asla düşünülmemesi gereken bir yerdi. Daha fazla dinleyemedim, hemen televizyonu kapattım. Takip eden günlerde bir gazetede bir de şöyle bir haber okudum: Çin'de sayıları hızla artan farelerle baş edilemeyince, fareler büyük kafeslerde toplanıp aç bırakılıyorlarmış. Aç kalan fareler birbirlerini yiyor ve böylelikle farelerin daha az masrafla yok edilmeleri sağlanıyormuş. Beni dehşete düşüren bu haber, aklıma televizyondaki "konuğun" sokak çocukları için ileri sürdüğü öneriyi getirmişti. Zihnim o anda öfkeyle, bankta yatan çocuğun üzerine, bu haberin yer aldığı gazeteyi seriverdi. Kendi çocuklarının odasına kapısını tıklatmadan girmeyenlerin, kapısı bacası olmayan parkta sabahlayan başka bir çocuğu dozerle kaldırıp dışarı atmaları nasıl korkunç bir tezat, nasıl akıl ve vicdan almaz bir ayrımcılıktı. Bu hayatı o seçmemişken ve hiçbirimiz bu konuda tamamen gühahsız değilken, insanlıktan bu kadar çıkabilme cüretini nasıl gösterebiliyorduk?

Mademki dünyada hepimize yetecek kadar pirinç, hepimize yetecek kadar yer var; neden aç, neden çatısız kalsın bu çocuklar? Mademki denizler onlar kıyısında oynasın diye var; birlikte öyle kumdan kaleler yapalım ki açlığa soğuğa dayansın, minik bedenlere can simidi olsunlar.

Çocukken üşüyenlerin büyüdülerinde ısınmaları hiç de kolay olmaz ve kat kat daha fazla sevgiyle örtülmeye ihtiyaç duyarlar. Çünkü üşüyen sadece minik bedenleri değil, göz göre göre ıssız ve kimsesiz bırakılan kocaman yürekleridir. Şimdi üstüne bir de kış geliyor... Bu evsiz, sevgisiz, ilgisiz çocuklar bu koşullarda, daha doğrusu bu koşulsuzluklarda yüreklerinin yanında hiç şüphesiz ciğerlerini de üşütecekler. Akciğer hastalıklarına, sıcak evlerinde yaşayan, aileleri tarafından korunup kollanan, gözlerinin içine bakılan akranlarından daha çok ve kolay maruz kalacaklar.

Peki hangi akciğer hastalıklarına daha fazla maruz kalıyorlar?

Bu soğuk kış günlerine girerken beslenme ve barınmanın yanı sıra bir de ısınma sorunu yaşayacak olan sokak çocukları ve mülteci çocuklar solunum yolu enfeksiyonlarına daha fazla yakalanacaklar maalesef. Yukarıdaki resimler şimdi biraz değişiyor; daha ürkütücü hale geliyor. Artık arabanızın camına tıklararak elindeki kağıt mendili satmaya çalışan çocuk, akan burnunu lime lime olmuş kazağının koluna siliyor; ateşin etrafında toplanmış çocuklar o soğukta ciğerleri parçalanırcasına öksü-

rüyor; parktaki bankta üzerine gazete serilmiş uyuyan çocuk sadece soğuktan değil ateşten de tirtir titriyor. Her sabah hastaneye girerken Çocuk Acil Polikliniği'nin önünden geçiyorum ve hergün daha da kalabalıklaştığını görüyorum. Annesinin kucağında kocaman gözleriyle yardım bekler gibi bakan mülteci çocuğun yakınından geçerken hisiltisini duyabiliyorum. Kalabalık ortamlarda yaşayan, belki de yoğun sigara dumanına maruz kalan, malnütre, belki aşısız, savaş ortamından kaçarken yeterli anne sütü alamamış yüzlerce, binlerce mülteci bebek, bronşiolit nedeni ile dolduruyor artık polikliniklerimizi. Hepimiz mülteci sorunu başladığından beri çalıştığımız polikliniklere başvuran tüberküloz vaka sayısının arttığını çeşitli ortamlarda birbirimizle paylaşıyoruz. Bundan en fazla etkilenenler de maalesef yine savaş mağduru çocuklar. Kalabalık yaşam ortamları erişkinlerden çocuklara tüberküloz bulaşını artırıyor ve yazıkki bundan en çok çocuklar etkileniyor. Bu çocukların bir çoğu kayıtsız, aşıları yapılamıyor. İş, ekmek bulma, barınma, yaşama mücadelesi içindeki ebeveynleri bu çocukları sağlık kurumlarına ne kadar getirebiliyorlar; tedavilerini ne kadar düzenli yapabiliyorlar? Maalesef savaş ve yoksullukbuyüzyılda bile hala en çok çocukları öldürüyor!

Bizler bu toplumsal acının bir de bu boyutuna bakalım ve de onlara: **"Üşürsün çocuğum, kalk yerine yat..."** diye seslenebilelim istedik. Unutmayalım ki **"ancak en üzgün çocuğün kadar mutlu olabilirsiniz (Harlan Coben)"**

Fotoğraf: Dr. Salih TOPÇU

Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi
Göğüs Cerrahisi Anabilim Dalı

